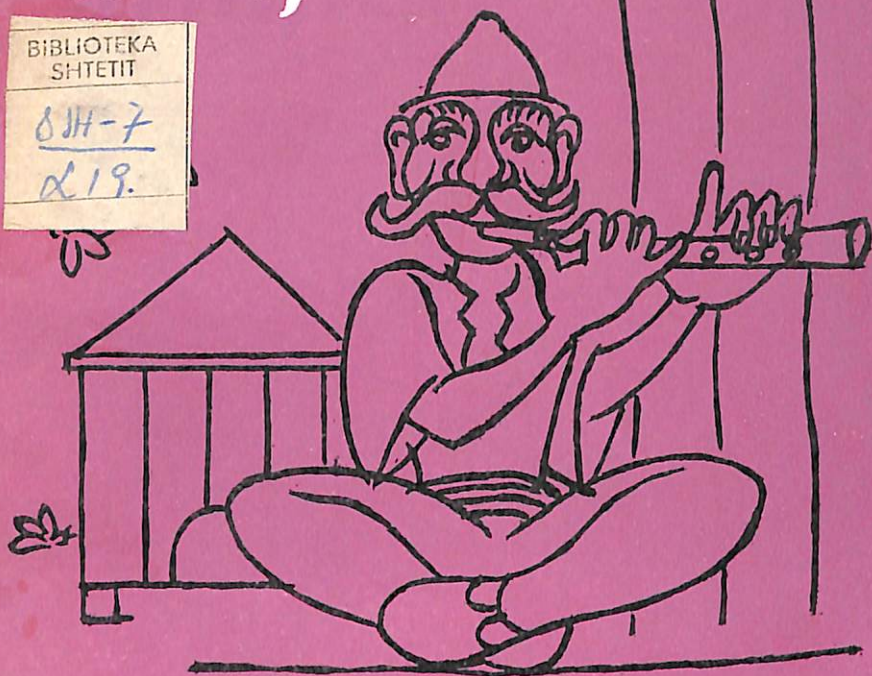


Tashko Lako
Kur
bëjnë
dasmë
arinjtë

BIBLIOTEKA
SHTETIT

SH-7
219.



854-2

219.

TASHKO LAKO

KUR BËJNË DASMË ARINJTË



20368

Skica e tregime
humoristike

SHTËPIA BOTUESE «NAÏM FRASHËRI»

I. — *Nga periudha e sundimit
të satrapit A. Zogu*

VAGABONDËT E QYTETIT...

Pasdite, kryetari i bashkisë i ngjiti me rrëmbim shkallët që e shpinin në zyrën e vet dhe shkoi e u shemb mbi divanin që ishte vendosur në këndin e zyrës, pranë dollapit të madh, ku bashkë me shishen e rakisë mbante edhe poçen që përdorte për t'u larë sa herë merrte avdes.

— Mua, ë?, — turfulloi si ndonjë derr i egër, i plagosur. — Mua të më flasë ashtu, me atë gjuhë, si të mos kishte përpara kryetarin e bashkisë por një rrugaç? Do marr hak! Veç mos më ardh të në shteg, pa di unë...

... Dhe iu kujtuan të gjithë...

E kishte thirrur prefekti. As dorën nuk i kishte dhënë, as kutinë e duhanit nuk ia pat zgjatur, as për shëndetin nuk e kishte pyetur, por i kishte rënë fjalës përmes e kishte dalë atje ku donte.

«Ç'është kështu me ju, zoti kryetar, — i kishte thënë me një ton të rreptë, ku ndihej shkoqur zemë-rata e papërmbajtur, — ç'është kështu me ju? Nuk e shihni që në qytet enden një mori vagabondësh, pijanecësh, kumarxhinjsh, sherrxhinjsh, që na sjellin

ngatërresa e u prishin qetësinë njerëzve të ndershëm? Ç'bëni ju, sehir?, — dhe pastaj, pa pritur përgjigje, ia kishte prerë copë: — Të urdhëroj të marrësh masa të menjëhershme, urgjente, dhe të vendosësh rregull në qytet! Ndryshe, do të njoftoj Musa efendinë që t'i presë ujët mullirit. Kaq. Tani mund të shkoni».

Dhe i kishte treguar derën.

Kaq. Tani i mbetej atij të bënte atë që kërkonte i nderuari prefekt i cili, për shkak të lidhjeve të tij të ngushta me Musa efendinë dhe oborrin mbretëror, kishte në dorë gurin dhe arrën.

Si e mblodhi veten, filloi të mendohej: «Ç'tha prefekti? Qytetin po e shqetësojnë vagabondët, pijanecët, kumarxhinjtë e sherrxhinjtë... Hëm! Atyre u duhet dhënë një mësim i mirë, që ta mbajnë mend tërë jetën. Ka apo nuk ka kryetar bashkie këtu?», — thirri me zë të lartë e atë çast ndjeu një zë të qetë që iu përgjigj aty për aty: — Ka, si nuk ka, zoti kryetar. Ka, dhe e kemi sa për shtatë male bashkë.

Kryetari ngriti sytë dhe vuri re se përpara tij qëndronte tellalli i bashkisë, që kishte marrë qëndrim gatitu dhe lëpinte me majën e gjuhës cepin e mustaqeve.

— Po ty, more, — e pyeti kryetari, — kush dreqi të thirri këtu?

— Zotrote, — u përgjigj tellalli, pa ditur ç'qëndrim të mbante e nëse duhej të vazhdonte të nderonte ashtu allazogçe, apo të mbrohej nga një mizë që e guduliste në majën e hundës.

— Ah, po, po, po..., — kryetarit iu kujtua që, kur kishte hyrë në bashki, kishte dhënë urdhër të gjenin tellallin dhe policin, dhe ishte ngjitur me rrëmbim shkallëve. — Unë të kërkova. Po Piloja, ku është?

— Pazarit, zoti kryetar.

— Pazarit, ë?, — kryetari filloi të kruante kokën, pastaj u ngrit nga divani, i erdhi një herë rreth e qark zyrës, qëndroi në krye të tavolinës dhe iu drejtua tellallit duke tundur gishtin:

— Kozma! Në qytet ka shumë vagabondë, pjanecë, kumarxhinj e sherrxhinj.

— Ka, zoti kryetar, ka plot. Shpirtin në majë të hundës na e kanë sjellë, — u përgjigj tellalli.

— A i njeh ata?, — pyeti kryetari.

— Të gjithë, kokë për kokë, — u përgjigj qetësisht tellalli.

Kryetari i bashkisë iu afrua pranë, mblodhi buzët në shenjë pakënaqësie, trashi zërin dhe tha rreptë:

— I njeh dhe nuk më ke thënë asnjë gjysmë fjale, ore edepsëz? Hajde Kozma, hajde. Ti bën sehir, kurse unë ha dru frashëri me gdhënj nga prefekti, se ai, si përfaqësues i Lartmadhërisë së tij mbretit, nuk do të dijë fare për kryetar e për tellall, more vesh?

— Si urdhëron, mora vesh, — u përgjigj tellalli, pa e prishur gjakun.

Ky qëndrim sikur e solli në vete kryetarin, dhe iu drejtua me ton pak më të përmbajtur:

— Dëgjo këtu, Kozma. Ec e merr Pilon dhe të dy bashkë dilni nëpër pazar, gjejini të gjithë ata zullumqarë e m'i sillni këtu, dëgjon?

— Dëgjoj, zoti kryetar, — tha tellalli.

— Veç kujdes mos harroni e lini ndonjërin, se pastaj, ta dini me të ditur. Do t'ju rras ju në vend të tyre në birucë, more vesh?

— Mora, — tha përsëri tellalli.

— Dhe në kundërshtoftë ndonjëri, i hidhni pra-

ngat. Duhet ta marrin vesh të gjithë se këtu jam unë kryetar dhe, sa të jem gjallë, këtej e tutje ujë të zi do të nxjerr. Nuk vete më te prefekti për ata horra e bij horrash. Hajde, shko tani!

Tellalli bëri një gjysmë rrotullimi po, kur arriti te dera, u kthye e pyeti:

— Zoti kryetar! T'i sjellim këtu, apo t'i fusim drejt e në birucë? Si t'i them Pilos?

Kryetari i bashkisë u përgjigj me nxitim:

— Ç'birucë, more teveqel!? Sillini këtu, sillini more, se, dua të shoh ç'syfete kanë. Pastaj e di unë...

— Peqe!

Tellalli tërhoqi derën dhe shkoi drejt e te Piloja, polici i bashkisë, që po pinte një gllënjë te kafeneja e Qazimit.

— Urdhri i kryetarit, — i tha, — do vish me mua të zëmë gjithë horrat dhe t'ia çojmë kryetarit në zyrë, se ka punë me ta.

Polici nuk e bëri të gjatë. Ktheu gotën e u rregullua shpejt e shpejt. Të dy u gjendën në udhë dhe e morën drejtimin andej nga kazinoja e Sotirit, se atje ishin edhe dy çingitë e dëgjuara, Difja me Bihanen.

Mendonte tellalli duke ecur: «Në fillim do të vëmë përpara ata që kapardisen në kazino. Pastaj u kthehem kafeneve të tjera dhe së fundi e mbajmë frymën atje në kuplara, se janë sojsëzër ata, shkojnë edhe andej dhe harakopen me kurvat. Hëm! Të paudhët! Na hëngrën shpirtin...»

Kështu, fol e mblidh e mblidh e fol, tellalli dhe polici i mblodhën të gjithë vagabondët e qytetit nga qenë e nga s'qenë.

— Ka urdhëruar kryetari i bashkisë, — u thoshte

tellalli për t'i qetësuar. — Ai e di përse ju thërret. Ne na ka urdhëruar kryetari, kryetarin e ka urdhëruar prefekti, prefektin e ka urdhëruar Lartmadhërija e tij mbreti, Lartmadhërinë e tij mbretin e ka urdhëruar..., — tellalli e mblidhte mendjen dhe përpiqej të rregullonte ligjëratën. — E ç'më pyesni mua?, — u thoshte. — Ne, ç'na thonë, themi, ç'na urdhërojnë, bëjmë. Kryetari i di të gjitha.

Kur arritën në bashki, kryetari ishte akoma në zyrë. Polici trokiti dhe kapërceu pragun. Pas i qëndronte tellalli.

— I sollëm, zoti kryetar, — tha. — T'i fusim brenda apo t'i lëmë atje në sallonin e madh?

Kryetarit iu çel fytyra. Sytë i shkëlqyen nga gëzimi. Të gjithë ata që i kishin sjellë shqetësime prefektit, i kishte tani në dorë. O, e dinte vetë se ç'do t'u punonte. Ky polic e ky tellall që kishte bashkia, vlenin dy herë sa aq. Burra të zotë, jo shaka.

Buzëqeshi.

— Sillini, sillini firaunët, të paudhët, pushtërit... Sillini që t'ua sjell njëherë festen vërdallë dhe pastaj të shkoj e të fle i qetë.

Polici doli, shkoi në sallën e madhe, i mori të gjithë ata që kishin sjellë, i futi brenda në zyrën e kryetarit dhe raportoi me plot gojën:

— Zoti kryetar! Urdhri juaj u zbatua!

Kryetari i bashkisë nuk po u besonte syve dhe veshëve të tij. Ç'thoshte kështu ky matuf? Kujt ia bënte me sy ai tellall, që kishte nxjerrë kryet mbi shpatullat e policit dhe buzëqeshte gjithë djallëzi? Këta ishin vagabondët e qytetit?

Përpara tij qëndronin të qetë tre tregtarë të mëdhenj, dy agallarë, dy qehallarë, myftiu, dhjaku,

kryesekretari i bashkisë dhe Rënxa, padronia e kuplarasë. Ata e vështronin kryetarin dhe i buzëqeshnin sikur donin ta pyesnin:

«E kryetar? Bjeri shkurt. Ç'kërkon nga ne?»

Kryetari i bashkisë nuk u përmbajt dot dhe ulëriu:

— Kozma! Pilo! Ç'janë këta që keni sjellë këtu, o të paudhë?

Tellalli doli përpara.

— Këta janë, zoti kryetar, ata që urdhërove zotrote, — tha qetë-qetë tellalli, po nuk e mbaroi dot fjalën, se kryetari e kishte mbërthyer nga supet dhe e shkundte me sa fuqi kishte.

— Të thashë të më gjeje vagabondët, o firaun, të më gjeje pijanecët, kumarxhinjtë e sherrxhinjtë, more tersëz, e jo parinë e qytetit, njerëzit tanë më të nderuar!

Por tellalli u përgjigj:

— Këta janë, zoti kryetar, këta janë vagabondët më të mëdhenj të qytetit tonë. I njoh mirë unë. Edhe populli i njuh mirë... E dini ku i kemi gjetur!? Te Difja, Te Bihania...

Po kryetari nuk e dëgjonte më. Ai qe bërë si i tërbuar dhe ulërinte:

— Përjashta, gjidi i paudhë!... Këput qafën e mos u duk më!...

Dhe duke u kthyer nga ata që ishin në zyrën e tij, zuri t'u lutej:

— Një keqkuptim, zotërinj... një keqkuptim... Unë i kërkova zullumqarët dhe jo tregtarët e agallarët... Një keqkuptim... Do të na ndjeni, zonja dhe zotërinj...



XHAMBAZËT

Sheshi i fshatit gumëzhinte si zgjua bletësh. Kishte ardhur aty një xhambaz i vjetër dhe i bën-te reklamë gomarit të tij, zbukuruar me tri palë rrathë rruazash, po me dhëmbë të rrafshuar. Xhambazi rropatej ta shiste ose ta bënte tram me një tjetër, po duke i marrë edhe yst.

— Shikojeni, more ju marrsha të keqen, — thërriste xhambazi plak, që ishte i rrahur me vaj e me uthull, — magjari është i fortë. Vështrojani vi-thet! Më të shëndosha se të arixhofkës sime i ka. E kam ushqyer me tagji, more xhan. Mos u bëj pishman, — i drejtohej ai një fshatari që i vinte anës gomarit. — Mban një kuintal në kurriz dhe zotërinë tënde përsipër. Mos e nxirr nga dora këtë flori mall, more xhan.

Përbri xhambazit, një zotëri i veshur mirë, me kapele borsalinë në kokë, me kravatë e me syze, i rrethuar nga tre xhandarë, që vështronin të nxirrosur e të hutuar sa andej-këndej duke pasur mendjen që të «siguronin rendin», zuri të fliste me zë të lartë dhe mezi e mbante veten:

— Mbathja, more ti, me gjithë atë gomar që ke sjellë këtu e na ke çoroditur fshatin. Kemi halle të tjera sot. Kemi hallet e deputetëve sot. E dini ju, more, ç'janë deputetët? Deputetët janë ba-

